

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 8. avgusta.

Na Dunaji „sub auspiciis“ nadvojvode Albrechta izhajajoči list „Die Reichswehr“ priobčil je pred par dnevi članek, ki je zanimiv že zaradi tega, da se kaj tacega na Dunaji sploh piše, posebe pa še zaradi tega, da se bavi z našimi, to je s primorskimi zadevami. Napominani članek slóve v prevodu:

„Nedavno sprožilo se je zopet jedenkrat vprašanje, ali sodi aktiven general za namestnika in baš sedaj se je mnogo govorilo proti takemu imenovanju. Povod takemu premišljevanju dalo je umirovljenje namestnika barona Depretisa v Trstu in stanje, v kakeršnem je on ostavil njemu izročeno ozemlje.

Dozdeva se nam, da se diskusija načeloma ne dá rešiti, marveč da gre tu jedina za individualni slučaj, kako odgovoriti na stavljeno vprašanje. Skušnja je pokazala, da je vedno bolje upravljati general, nego bi upravljali skušeni uradniki take provincije, v katerih ni politiškega miru, v katerih vihra boj mej posamičnimi strankami, veroizpovedanji in narodnostmi v strastnih dimenzijah. Višji vojak ne le da izvršuje svoj posel z vojaško strogostjo in vestnostjo, on je tudi nasproti strankarskim bojem toli objektivni, da razburjene duhove hitreje in koreniteje pomiri, nego namestnik, pripadajoč civilnemu stanu. Treba iz zadnjega časa le pokazati na vojaške namestnike v Češki, Dalmaciji in Bosni in istinitost našega mnenja je dokazana.

Kar se zlasti tiče Trsta, mislimo, da bi general kot namestnik posebno ugajal, ker bi irredentovske življe, katere je Depretis na neopravičljiv način deset let z glaci-rokovicami gladil, jako hitro potrebil. Sicer pa ti življi menda neso tako mnogobrojni ali pa nevarni, da bi jim ne prišel do živega tudi energičen in previden civilen namestnik in to v najkrajšem času. Na drugi strani pa treba v Trstu in na Primorskem uravnati razmere, katere je dosedajni namestnik zanemarjal, ker se ne more tajiti, da je jedinstvo in drznost irredente in drugih nezanesljivih elementov za vlade Depretisove močno narasla. Dogodki, ki smo jih v preteklem desetletju v Trstu, v

Istri in na Goriškem jako često doživeli, poznali so se prejšnja leta jedva po imenu. Treba nam samo spominjati na znane dogodke v mestnem zboru Tržaškem in vidno je, da bode barona Depretisa naslednik moral veliko trebiti in čistiti.

Kakor stvari v Trstu danes stoje, mislili bi, da se pri imenovanju novega namestnika ima gledati ne samo na najsrečnejšo izvolitev osebe, ampak tudi na popolno premembo lokalne politike. Imenovanje zavisno je jedino od ukrepa odločilnih faktorjev in nam ne dostaje v tem oziru opažati ali predlagati kaj. Kar se pa tiče premembe sisteme, nečemo nazorov svojih tem menj prikrivati, ker stojimo po programu svojemu izven strank in nam je v vseh vprašanjih le korist države pred očmi.

Dosedanji namestniki v Trstu držali so se dveh političnih meri. Prva mer bila je ta, da se je vodstvo v Trstu poskušalo prepustiti nemškemu elementu, to je z drugimi besedami, poskuševalo se je germanizovati, kolikor gre. Preiskovati nečemo, zakaj se ta mer ni posrečila, gotovo je bil jeden glavnih vzrokov ta, da so o svojem času poskušali ponemčevati le v Trstu, ne pa tudi v grofiji Goriški in v Istri. Dosti tega, ta sistema morala se je opustiti in politika v tej kronovini gibala se je zanaprej v italijanskem tiru. Izdalo se je gaslo, da je v Trstu in okolici Italijan kulturonošec in da se njemu ima dati — nasproti revnejšim in manj kulturnim Slovincem — gospodujočo pozicijo. Optimistični opazovatelji so zatrjevali, da bodo Italijani kazali se hvaležne in bodo lojalno postopali, če se bode ž njimi dobro ravno. Da bi pa bolj utrdili ta pričakovanja, trdili so, da so Slovenci sovražniki nemštva in da goje panslavistične ideje in se naudušujejo za Ruse. In tako je prišlo vladanje Depretisovo in ž njim nekateri obžalovanja vredni dogodki pri Lloyd in v Tržaškem mestnem zboru — in doživeli smo do leta 1866. še neznano odkrito irredentsko agitacijo, iz katere izvajajo Imbriani in tovariši, da ima Italija pravico do Trsta in Istre.

Mi mislimo, da je zadnji čas, da se pusti sedanja sistema omahovanja in motenja samega sebe v Trstu. Ne da bi se spuščali dalje v to, kaj se ima zgoditi, opozarjamo le na to, kako se je Dal-

macija v narodnem in gospodarskem oziru pod ministertvom Auerspergovim narodno in politično prerodila. Tudi v Dalmaciji je bil čas, ko je gospodoval izključno italijanski element, dasi je bil v manjšini, in ko so se navajali isti momenti — kakor do sedaj v Trstu in v Istri — v korist italijanskemu in proti hrvatskemu prebivalstvu. Posledica temu je pa bila, da smo v vojnih letih 1859. in 1866. bili zaradi Dalmacije ne malo vznemirjeni. Še le potem, ko je postal namestnik v Zadru feldcajgmajster baron Rodić, ki je iskal opore v večini, v brezdvomno lojalnem hrvatskem prebivalstvu, so se začele razmere v Dalmaciji povoljno sukatati in sedaj italijanski irredenti niti na misel več ne pride oživljati aspiracij Garibaldijevih iz leta 1859. Mi mislimo, da bi se ponavljanje dalmatinskega recepta posebno priporočalo za Trst in Istro. Ko se je pokazalo, da z germanizacijo ne gre, ne ostaje po našem prepričanju družega, nego da politično merodavni faktorji v Istri, začnó opirati se na večino prebivalstva, na Slovence. Poslednje deželnozborske volitve so v tem oziru že zelo poučne in če bode bodoči namestnik postopal modro in energično, dosegl bode v desetih letih jednake uspehe, kakor jih je feldcajgmajster baron Rodić od 1870. do 1882. leta v Dalmaciji.

Mi dobro vemo, da se bomo z našo sodbo zelo zamerili justament-politikom iz stare „ustavoverne“ šole. V tem taboru je namreč politična metoda in navada, z italijanisi v Tridendu, Trstu in Dalmaciji postopali kot z vzglednimi ustavoverci in liberalci — seveda zaradi tega, ker so nasprotniki Slovanov. Nas ne straši nevolja nemškoliberalnih doktrinarjev, ker puščamo na strani vse politične in narodne aspiracije in imamo pred očmi le korist skupne države. Ne da bi se spuščali z doktrinerni sovražniki slovanstva v podrobno polemiko, vprašamo je samo: Kdo reprezentuje v Istri za slučaj kacic komplikacij centrifugalni, na zunaj težeči element — Italijani ali Slovenci? Mi vemo le, da Slovenci nikomur težiti ne morejo, in da bodo že zato vedno lojalni, ker morajo ostati v Avstriji in se tukaj najbolje počutijo.“

LISTEK

Blóдне duše.

Roman.

Češki spisal Václav Beneš-Třebizský, preložil I. Gornik.

Prvi del.

(Dalje.)

XIV.

Ne more biti skritejšega, pozabljenjšega in ako hočete, žalostnejšega kraja, kakor je Podlesje po zimi v snegu. Ceste so zavete, soteske zametene, vasi raztresene kakor izgubljeni, slamnate strehe na hišah in kočah posrebrene ter okrog in okrog mračna, neuljudna straža črnih lesov.

V okraji pravijo: „Podlesci zlezli so v luknjo.“ Če se pa kje prikaže človek iz Podlesja, imajo takoj gotovo posmešico: „Kmalu bode vspomlad!“ Kedar v okraji pojejo: brezen, za peč zlezem, Podlesci prě odgovarjajo: duben*) še tam bodem. In kedar v okraji na polji delajo brez sukenj in nad svetlo zeleno ozimino poletava škrjanec in veselo prepeva, ima Podlesec, ako pelje po tej cesti v mesto na sebi kožuh in na glavi kučmo.

*) duben = april; brezen = marcij.

Krajani norčujejo se iz njega, če pelje kožuh in kučmo na prodaj in čemu? — Podlesec molči, niti ne ozre se in le močnejše bije z bičem.

Letošnja sveta Lucija prinesla je snega, da nihče ni pomnil take zime. Pri tem pa so črni gozdovi šumeli, da je bilo groza poslušati. Jitice imele so to divno zamišljeno pesen prve zime in nekdanji nočni čuvaj Adamec rekel je, s komer se je sešel in kogar je kje srečal, da to ne pomeni nič dobrega.

„Slišal sem te gozde štirideset let vsako noč, a to vam povem, tako šumeli so le takrat, ko so se tod skozi vlekli Francozi. Dobil bi bil kmalu od tega hudo bolezen. Pokojni otec moj je zbolel. Dve noči morala je majka pri njem bdeti. — Naj bi bil bès poslušal danes in včeraj. Glava me je jela boleti. Saj celo noč očesa niti zatislil nesem.“

Adamec ponavljal je ta svoj govor najmanj petikrat.

Ljudje pa so govorili: „Od onega časa, ko je odnesel trombo na sodnijo, nedostaje mu nekaj; hodi tako zgubano. Tudi korak mu je negotov. — Tako, tako! Pa vsaj je že sedemdesetnik. — Ni čuda, da mu manjka. Kaj je tudi revež užil na tem svetu dobrega!“

Ubožci! Pomilovali so Adamca, in sami so zaužili jedva več dobrega, kakor kolikor bi veter jedenkrat odnesel.

Gozdovi tudi še danes niso hoteli mirovati. Za malo časa so utihnili in umolknili, kakor bi si hoteli oddahniti, potem pa jim je vselej šumenje prišlo iz najgloblje notranjosti. Srebro sijalo se je s slamnatih, upognjenih streh in drugo je padalo v velikih kosmih, da so pod njegovo težo stokale late in tramovi.

Adamec stal je pred kočico v težkem, do pete segajočem kožuhu, z očmi obrnjenimi proti vasi — premo proti vetrom. Na kožuhu belel mu je že prst debel sneg. Kadar so pa lesovi iz globine zašumeli, videti je bilo, kakor bi se opotekal, kakor bi mu nogi ne hoteli služiti, a takoj se je vselej vzravnal in postavil kljubujoč.

„Ali čakate koga, Alamec, — čakate?“

Adamec je vzdrhtel, kakor bi mu vetrovi zapihali po celem telesu, a obraza ni obrnil od lesov.

„Ali ne slišite, Adamec? — Pri vas tu je mraz. Ako hočete, idite k nam. Ogrijete se. Mati vam bodo kaj gorkega skuhati. Morebiti danes še nič jedli niste? — Adamec!“

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 8. avgusta.

Vlada bi jako rada spravila Nemce in Staročehe, da bi potem prvi stopili v češki deželni zbor. To se jej bode težko posrečilo, kajti Nemci se še razstave, katero priredi dežela, ne bodo udeležili. To jim jako zamerijo oficijozni. Vlada bi rada v Nemcih dobila zanesljivih zaveznikov proti Mladočehom.

Vlada ni le razpustila „Schulvereine für Deutsche“, temveč tudi konfiskovala premoženje njegovo. Vsaj tako trdi „Deutsches Volksblatt.“

Vnanje države.

Srbsko društvo sv. Save ima že nad 5000 članov. Predsednik mu je profesor velike šole dr. Nikolajević. Po oficijelnem programu je namen društvu pospeševati razvoj narodne individualnosti Srbov v Avstro-Ogerskeji, Bosni in Hercegovini, Bolgariji in Turčiji, zlasti v Makedoniji. To društvo je že osnovano pod naprednjaško vlado, a delovanje svoje hoče pa še le sedaj prav razviti. Posebno bode delovalo proti bolgarskeji propagandi v Makedoniji.

V francoskih generalnih svetih bode 946 republikanov, 467 konservativcev in 19 boulangistov. Republikanci izgubili so vkupe trideset sedežev. Republikanci smejo biti zadovoljni z volitvami, kajti pričakovati je bilo, da bodo več zgubili. Boulangerju so pa grozno škodovali. Mnogi pristaši njegovi trdijo, da se ta neuspeh drugače popravi ne da, nego da se general vrne na Francosko in pred državnim sodiščem dokaže, da so neutemeljena vsa sumničenja. Tega pa storil ne bode, ker ve, da od republikanske večine senatove nema milosti pričakovati.

Ustaja na Kreti se vedno širi in jo najbrž skrivaj podpihuje Grška. Državnikom v Atenah se menda dozdeva, da je sedaj pravi čas, da si prisvoje ta otok, po katerem že tako dolgo hrepene. Zaradi tega je pa grška vlada že storila prve diplomatske korake. V svoji noti do velevladij opozarja na nenormalne razmere na otoku in je pozivlje, da kaj store za varstvo kristijanov proti razdraženim mohamedovcem. Če pa drugače se ne napravi red, pravi nota, da bode Grška sama morala kaj storiti za varstvo kristijanov. Grki torej že prete, da bodo začeli vojno. Če ne bi poznali grške strahopetnosti, pričakovali bi, da se kmalu vojna začne. V Carigradu so pa v velicah skrbeh, boje se, da bi se ustaja ne razširila tudi na druge provincije. Vsaj nekateri bolgarski listi že pozivljejo Makedonce, da naj se spuntajo, v Starej Srbiji pa tudi ne vlada najbolj red. Če kmalu na Kreti ne napravijo reda, pričakovati je velicah zmešnjav v orijentu.

Kongresni odbor za vnanje zadeve v Washingtonu izdelal je načrt zakona, da se severnoameriška poslaništva v Londonu, Parizu, Peterburgu in Berlinu povišajo v veleposlaništva. Dvomiti ni, da bode kongres vsprejel ta zakon.

Kongliška država se hitro razvija. Evropci in domačini se dobro sporazumejo. Mnogi domačinci že prosijo, da bi je vsprejeli v službo kongliške države. Posebno se je lepo razvil promet. Po Kongu že vozi 19 parnikov. Dežela je jako rodovitna, ima torej dosti pridelkov za izvoz. Ker pa kultura vedno bolj napreduje, se tudi vedno bolj povprašuje po evropskih izdelkih.

Dopisi.

Iz Zagreba 6. avg. (Pevska društva.)

V Zagrebu je pet pevskih društev: „Kolo“, tipografsko pevsko društvo „Sloga“ delavsko pevsko društvo „Sloboda“, srbsko „pjevačko društvo“ in pevski klub trgovskega društva „Merkur“. Oglejmo si danes njihovo delovanje! Hrvati radi pojo; „ko pjeva, zlo ne misli“ je njihovo načelo. Ni čudno, da se je skoro po burnih časih leta 1848. tudi v Zagrebu počelo negovati umetno petje. Najstareje in najuglednejše pevsko društvo v Zagrebu je „Kolo“, zato se tudi zove: „Prvo hrvatsko pjevačko društvo“. To društvo je rodila potreba, pa je zato brez sumnje potrebno in opravdano. Opravdano je tudi „Srpsko pjevačko društvo“, ker goji pravoslavno (srbsko) cerkveno petje ter prirejuje vsako leto na dan sv. Save zabavno „besedo“. Delavci in obrtniki v Zagrebu ustrojili so svoje posebno pevsko društvo, koje so imenovali „Sloboda“, a „Merkur“ tudi ni hotel zaostati, pa je lani uredil svoje pevsko društvo, ali bolje „klub“. Izmej „Kola“ in ostalih pevskih društev je „Sloga“. — Lepo je in prav, da nobeno od teh društev nema političnega obeležja, nego da je vsako pravo pravcato hrvatsko pevsko društvo — pa da se ne ozira na nobeno politično stranko. Vsakemu je glavni cilj, da pospešuje in goji v prvej vrsti narodno in umeteljno hrvatsko, potem slovansko, posebno pa slovensko pesen. Če bereš program koncerta jednega

teh petero društev, nahajaš posebno te-le skladatelje: Zajca, Gj. Eisenhutha (ki je ob jednom pevovoj „Kola“), Klaića, Vilharja, Jenka, oba Ipavca, Hajdriha, Fajgelja in dr. Poznata „Kdo je mar?“ in Ipavčeva pesem „Slovenec sem“ postali sta baš narodne pesme na Hrvatskem, ki se prerado pojeta. Isto velja glede narodnih naših pesnij: „Ljub'ca moja“, „Zagorski zvonovi“, „Al' me boš kaj rada imela“ itd. To opažamo tudi pri nas Slovencih. Nekateri hrvatske pesni tako so nam omilile, da jih pojemo, kakor da so naša duševna lastnina. Ta moment je vrlo važen, ker ujedinjuje oba bratska naroda — pa se vse bolj in bolj uresničujejo besede dr. Ivana Tavčarja, ki jih je izrekel pri slovesnosti dvajsetletnice „Kola“: da hrvatske narodne in umeteljne pesni ujedinjujejo Hrvate in Slovence. — Ne moremo si kaj, da ne bi povedali mnenja samih Zagrebčanov o delovanju teh društev in da ne bi dirnoli v odnošaj, v kojem so Zagrebska pevska društva mej seboj. Mi se čisto slažemo z g. Jankom Iblerjem, ki v „Narodnih Novinah“ od 28. srpnja 1888 veli, da bi v Zagrebu zadostovala tri pevska društva: „Kolo“, „Sloga“ in „Srbsko pevsko društvo“, a „Sloboda“ in „Merkur“ naj bodeta samo pevska kluba, ki se naj vadita v petji samo sebi za zabavo. Pet pevskih društev je za Zagreb, ki ima okolu 40 000 prebivalcev, vender preveč. — „Kolo“ in „Srbsko pevsko društvo“ sta potrebna; to smo že gori spominjali, a „Sloga“ je v toliko opravičena, ker prirejuje ceneje veselice in koncerte, koje more pohajati nižje meščanstvo in nižje uradništvo, V tem se slažemo z g. Iblerjem, nikakor pa ne v tem, ko veli, da bi „Kolo“ moralo biti društvo, ki bi obsežalo vse slojeve Zagrebskega meščanstva. To nikakor ne more biti; temu se opira značaj Zagrebskega društvenega življenja. Zagreb je velemesto po svoji notranjosti, a po vanjščini tudi ne zaostaje: zato opažamo, da je meščanstvo razdeljeno v kroge, ki se mej seboj razlikujejo — a tako tudi pevska društva.

Da bi „Kolo“ obsežalo mej pevci vse slojeve, obsežalo bi jih naravno tudi na plesovih in koncertih; dogodilo bi se, da bi priprosta obrtnikova gospa s hčerjo sedela pri isti mizi s plemenito gospo velmožnega gospoda predstojnika, kojega vladnega oddelka, — ali ni jedna ni druga ne bi se dobro in domače počutila. Katera od obeh se bode umaknila, ni teško pogoditi. — Mi priznajemo, da bi tako lepo in dobro bilo, kakor se v „Narodnih Novinah“ predalže; ali v Zagrebu ni to mogoče in jedva da bode kedaj, ker v Zagrebu podpirajoči članovi delajo obeležje pevskega društva, a ne obratno.

Najuglednejše in najstareje pevsko društvo v Zagrebu je „Kolo“, kakor smo že rekli. Ta avtoritet priznava občinstvo, pa tudi ostala pevska društva. Pevovoj mu je poznati skladatelj in virtuozi na goslih gosp. prof. Gjuro Eisenhuth; velika je njegova zasluga, da „Kolo“ kot pevsko društvo napreduje. Ako pride zgoda, da vsa pevska društva korporativno sodelujejo, tudi takrat se priznaje „Kolu“ prvenstvo in prof. Gjuro Eisenhuth ravna z vsemi pevci. Samo lani, kod prihoda blagopokojnega cesarjeviča Rudolfa v Zagreb, došlo je do malih prepirk izmej „Kola“ in „Sloga“. Slavnostni odbor je bil namreč zaključil, da cesarjeviču Rudolfu vsa pevska društva v Zagrebu prirede serenado. Na programu je stalo, da „Kolo“ samo poje jedno Eisenhuthovo pesen z bariten-solo; solo je pel Zagrebčan g. Iv. pl. Hreljanović, član dvorske opere v Karlsruhe. „Sloga“ pa tega ni rada dopustila — in jedva da je ta pesem ostala na programu. Hreljanović veli se v Sofoklovi Antigoni, pa mi radi priznajemo, da je „Sloga“ prav dobro pevsko društvo, ima dobro izurjenih članov, a pevovoj mu je Josip Eisenhuth, poznat čelist in tudi skladatelj. „Sloga“ se je s „Kolom“ nekaj časa prepirala po novinah Zagrebskih, ali kmalu je zopet prevladal dub jedinosti, a „Kolo“ in „Sloga“ zopet harmonirata. Opravičena je naša nada, da bode to tako ostalo, kakor je tudi prav.

Nekaj let sem goji se v Zagrebu narodna glasba — tamburica; goje jo namreč dijaki Zagrebskega vseučilišča, seveda ne v posebnem akademickem društvu, ker tega ni v Zagrebu — nego kot klub v „Kolu“, a nekoliko njih tudi pri „Merkuru“. Najpoznatiji tamburaš je Milutin pl. Farkaš, ki je dokaj modernih glasbotvorin transkribiral za tamburico; on je napisal tudi teorijo za ta instrument, a bil je tudi kapelnik tambura-

škega zbora v „Kolu“. Odkar je odšel Farkaš iz Zagreba, prevzel je njegovo mesto Katkić, ki je tudi tamburaš na glasu. Poznati tamburaši in „transkribenti“ so še M. Majer, Avrel in Milan Šenoa, Koščica in dr. Od slovenskih glasbotvorin je prva transkribirana za tamburico Jenkova pesem „Naprej“ potem neke Ipavčeve in dr. Da je kako društvo osnovano, ni treba ni spominjati, čeravno sta dva taka zbora v Zagrebu morda tudi preveč. No, to naj bi še bilo — ali jedno se nam ne dopada: Kolaški in Merkurov tamburaški zbor pojde početkom avgusta v Pariz, da tudi Francoze upoznajo s hrvatsko narodno glasbo; ali oba ta zbora pojdeti razdeljena, vsaki pod svojim imenom. Makar so neki trezni možje v Zagrebu nastojali, da spoje ta dva zbora vsaj za pot v Pariz, ali brez uspeha. Če pa pomislimo, da bode tamburaški zbor „Kolo“ zastopal tudi Zagrebsko vseučilišče na razstavi in akad. svečanosti v Parizu dne 5. avgusta, ni teško pogoditi, kateri zbor bode napravljen večji „furor“. Res, žal nam je, da se ni posrečilo zjediniti obeh zborov, ker na ta način bi bil mnogo večji muzikalni efekt. Tudi ni dvojbe, da se bode Parižanom čudno zdelo, da prideta dva tamburaška zbora, oba iz Zagreba, v jednom so vsi članovi velikošolci, a v drugem večina — razdeljena v Pariz. Toliko danes o teh društvih; prihodnjič bomo govorili o društvonem življenju na Zagrebskem vseučilišču, a na konci o društvenem življenju Zagrebskih — — — Slovencev.

Diogenes.

Iz Brdkega okraja 6. avg. [Izv. dop.]

„In ti Lukavica nesi poslednja mej slovenskimi vasmi“ vskliknil sem v nedeljo 4. avgusta prišedši na veselico, katero je priredilo Brdsko gasilno društvo. Od Slaparja do Mlakarja in sem do Belega stalo je voz brez števila in ljudij se je kar trlo po lopo okrašenem prostoru.

Ob treh popoldne pozdravil je došle goste častni načelnik gasilnega društva gospod graščak Kersnik v prisrčnih besedah, kakor jih zna govoriti samo on. Zastopana so bila korporativno gasilno društvo z Vranjskega in Kamnika, dalje Domžalsko po načelniku g. Janežiču, št. Vidsko nad Ljubljano po načelniku g. Belci in Šišensko po načelniku g. Juvančiču, dalje Mengeška godba s svojim kapelnikom gosp. Degischerjem, znani Kamniški pevci in gospoda iz gradov in gradičev pomnožena s „tujci“, ki so tu na letoviščah. Pa tudi kolesarjev ni manjkalo, razume se samo ob sebi, pri nas, kjer so ceste bele in gladke.

Gasilno društvo Brdsko izkazalo se je tu kakor na pogoriščih tako, da nam ostane v spominu in v spodbuj. In o veselici sami, kaj naj povem? Da je bila zares vesela, da je bila živahna in da je bila ločitev prisrčna in — težka.

Posebno opozoriti hočemo na Vranjsko gasilno društvo, katero se pri tem pohodu ni zbalo prekorati mejo kronovine, mejo, kateri nekateri politiki dandanes po nepotrebnem pripisujejo tako važnost, kakoršne za nas Slovence nema in ne sme imeti!

Brdskemu gasilnemu društvu pod načelnikom g. Mlakarjem pa: Vivat, crescat, floreat vsem nesrečnim na pomoč!

Domače stvari.

— (Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani) ima redno sejo v petek dne 9. avgusta 1889. 1. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnje seje. 2. Poročilo o računskem sklepu pro 1888. 3. Poročilo o načrtu razpisa o prometu z rudninskimi olji. 4. Poročilo o načrtu ukaza o varstvenih naredbah proti razpoku parnih kotlov. 5. Izjava o pravilih bolniške blagajnice zadruga česarjev in brivcev v Ljubljani. 6. Izjava o napravi brzojavnih postaj: a) v Jesenicah, b) v Trojani, c) v Kranjski Gori, d) v Beli Peči. 7. Izjava o tržnem redu in o tarifu pristojbin za semnje v Medvodah. 8. Dopis Graške zbornice o veljavi uradnih merosodnih kolekov v obeh državnih polovicah. 9. Dopis Linške zbornice o premembi konkurznega reda. 10. Izjava o nekaterih premembah o dostavljanju pisem in dr. v Ljubljani. 11. Poročilo o dolžnosti upisanja tvrdek 9 obrtnikov. 12. Izjava o pridobitnem davku nekega obrtnega podjetja. 13. Razpisa visokega c. kr. trgovskega ministerstva: a) o posvetovanju tajnikov vseh trgovskih in obrtniških zbornic radi sestave statističskih poročil; b) o avstro-ogerski trgovski zbornici v Solunu. 14. Razpis vis. c. kr. ministerstva notranjih stvari radi dokaza spo-

sobnosti za ukuhanje sadja. 15. Dopisi c. kr. deželne vlade: a) o vprašanji, kam bode uplačevati globe, s katerimi se kaznijo tisti obrtni gospodarji, katerih pomočniki ne pripadajo nobeni združni bolniški blagajnici; b) o premembi sestave strokovnošolskega odbora strokovne šole za lesni obrt, c) o podelitvi podpor onim učiteljem obrtnih nadaljevalnih šol, kateri bodo obiskovali petmesečni tečaj na državni obrtni šoli v Gradcu.

— (Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“) udeleži se korporativno z društveno zastavo Levstikove slavnosti v Velikih Laščah v nedeljo dne 11. avgusta t. l. — Pri tej priliki položilo bode tudi društvo „Slavec“ venec na Levstika spomenik ter bode pelo pri odkritju spomenika: Jenkovo „Molitev“ in „Cesarsko pesen“. Ker se bode več drugih pevcev iz Ljubljane udeležilo te slavnosti, usoja si društveni odbor uljudno vabiti vse one gg. pevce, ki bi hoteli s „Slavcem“ skupno peti, da blagovolijo udeležiti se skupne pevske vaje, ki bode jutri v petek 9. t. m. ob 8. uri v društveni sobi na Starem trgu. — Dalje se opozarjajo vsi gg. pevci društva „Slavec“, da se zbirajo v nedeljo jutro ob 1/2 5. uri pri Zidanem mostu na Karlovski cesti, odkoder se točno ob 5. uri odpeljejo. Odbor.

— (Pri novi maši Ignacija Lebana) v Pervatini nabrali so rodoljubi mej saboj 16 gld. za družbo sv. Cirila in Metoda. — Posnemanja vredno!

— (Naš rojak g. Franjo Žnidaršič,) slušatelj filozofije na kr. vseučilišču v Zagrebu, rodom z Vidma na Štajerskem, dobil je kot član seminarja za staroklasično filologijo na predlog profesorkega zbora modroslovnega fakulteta od vis. kr. deželne hrvatske vlade v zimskem in letnem semestru t. l. nagrade po 25 gld. za svoje seminarske razprave. Prva slóve: O štitu Ahilejevu u Humeru, i o štitu Eveinu u Vergiliju, a druga slóve: Scensko prikazivanje Sofoklova Ajanta. To je prvi Slovenec na hrvatskem vseučilišču, ki je dobil tako odlikovanje. Pred nekoliko dnevi je bil na Zagrebškem vseučilišču promoviran na čast doktorja filozofije gospod Ljubomir Miletic; on je prvi Bolgar, ki je dosegel to čast na hrvatskem vseučilišču.

— (Lepa oporo ka.) Pokojni kanonik Veber, ki je včeraj v Zagrebu umrl, volil je 6000 gld. za spomenik, ki ga ima izdelati mojster Rendic, prvostolni cerkvi 6000 gld., društvu sv. Jeronima 1000 gold., „Jugoslovanski akademiji“ 1000 gold., „Matici Hrvatski“ 7000 gld., ubožni hiši v Zagrebu 1000 gld., ljudski kuhinji 1000 gld., požarni brambi 1000 gld., hrvatskemu tipografskemu društvu za podporo vdov in sirot 2000 gld., „Kolu“ 1000 gld., vseučiliškemu društvu za podporo pravnikov in filozofov 1000 gld. itd., vseh volil vkupe je 41 tisoč 300 gold.

— (Deželno sodišče v Zagrebu) razveljavilo je državnega pravdnštva predlog, vsled katerega se je bila pred mesecem dnij „Hrvatska“ ustavila. Glasilo stranke prava začne baje danes zopet izhajati.

— („Obrtnika“) izšla je 8. štev. Vsebine: O deželnozbornski volitvi. — Kubična milja. (Listek.) — Rokodelstvo za nas! — Shod volilcev Ljubljanskih. — Domače in razne stvari.

— (Iz Trbovelj in Hrastnika) prihajajo tako žalostne vesti, da človeka srce boli, ko jih čita. Delavci in njih obitelji živé v največji bedi. Ker so veliko delavcev zaprli, so drugi pobegnili v hribe in zapuščene žene in otroci iščejo kajake svojih soprogov in roditeljev. Družba doma ostalim niti kuriva več ne daje in prepovedano jim je celo pobirati trske in premogove odpadke. „Tagespost“ sama že piše, da se ni čuditi, da so vse simpatije na strani delavcev, da je ravnatelj Terpotitz sam predlagal povišanje mezde za 25%, a da je nadzornik Drasch z Dunaja ponudil 8—10% in je pri tem ostalo. Isti list piše dalje: Kakšno je bilo stališče delavcev, zlasti kopačev, ki delajo neprestano v smrtni nevarnosti in kateri si zgodaj zdravje pokvari, razvidi se n. pr. iz tega, da se je odpravil precejšnji običaj po katerem so v jamah delujočim kopačem njih lastne žene nosile sveže vode in da se je napeljala slaba jamska, da se je le prištedila mezda, ki se je plačevala tem ženskam.

— (Pri Beljaku) bil preteklo nedeljo prijet in sodišču izročen Adolf Graf, bivši „Schriftleiter“ nekdanje „Deutsche Allgemeine Zeitung“. Od

mnogih strani prišle so ovadbe proti njemu zaradi sleparij. Pravil je, da bode „Deutsche Allgemeine Zeitung“ zopet izhajala in na ta način izvajal je ljudem kavcije in naročnine.

— (Iz Kranja) se nam piše: Včeraj, dne 5. t. m. dopoldne je pri nas ženska žensko ubila. Znana branjevka „ta šantava Marijana“ udarila je 17letno deklico iz Bitinja, ki si je nekda hotela izposoditi voziček, s palico po glavi, da je uboga deklica danes že umrla. Branjevko Marijano izročili so sodišču.

— (Iz Podčetrčka) se nam javlja, da se ondu strupena rosa močno širi in bode veliko škodovala vinogradom, ki so itak že po toči bili prizadeti.

— (Občni zbor podružnice „Pivka“ družbe sv. Cirila in Metoda) vršil se je po hvalevrednem prizadevanju podružničnega tajnika g. Stepka Jelenca v „Narodni gostilni“ v Šent Petru dne 3. t. m. — Predsednikom je izvoljen za podružnico mnogozaslusni dosedanjí blagajnik gosp. Fran Križaj, posestnik parne pile v Št. Petru. Ker je vodstvo podružnično v povse spretnih in delavnih rokah, je mnogo upanja, da bode kot dosedaj tudi poslej vredna hčerka svoje matere glavne družbe. Razen imenovanih dveh so izvoljeni še: M. Hiti, predsednika namestnikom; I. Zakrajšek, tajnikov namestnik; Iv. Korošec, blagajnikom, in Andrej Lavrenčič tega namestnik.

— (Veteranska podružnica v Tolminu) praznuje dne 18. t. m. rojstveni dan presvetlega cesarja: 1. zjutraj ob 9. uri sv. maša s parado; 2. popoldne ob 3. uri tombola na trgu. Dobitki: Tombola 25 gld., činkvina 15 gld.; kartela velja 10 krajc.; 3. po tomboli ples na trgu. K obilni udeležbi vabi uljudno predstojništvo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Cetinje 7. avgusta. Stana, hči kneza črnogorskega, zaročila se je včeraj v Petergofu s princem Jurijem Leuchtenberškim. (Stana porojena je dne 4. januarja 1868, princ Jurij, ki je vdovec že od 1883. l. pa 29. februarja 1852. Uredn.)

Pariz 7. avgusta. Vest, da so kapitana Bujaca zaradi vohonstva zaprli, ni osnovana.

Petergof 8. avgusta. Včeraj vršila se je poroka velikega kneza Petra s črnogorsko princesinjo Milico.

Kajira 7. avgusta. Angleški batalijon iz Wadyhalfe zasel Sarras. General Grenfell vrnil se bo 10. avgusta v Kajiro. Vojna, kaže se, je končana. Angleške čete vrnejo se v Kajiro.

Aldershot 8. avgusta. Vojaška „revue“, pri kateri je bilo 30.000 mož, bila sijajna. Odgovarjajoč napitnici vojvode Kembriškega izjavil cesar, da bode vedno vzdrževal tradicije dobrega tovarištva mej obema narodoma in izrekel nado, da bode mej nemškimi in angleškimi vojaki že veliko let obstoječe bratstvo še dolgo trajalo.

Cowes 8. avgusta. Pri slavnostnem obedu kluba jahtskega brodovja napil princ Waleski cesarju rekoč: Izvestno bodeta velika nemška armada in angleško brodovje pripomogla, da se ohrani svetovni mir. Cesar odgovoril: Nemčija ima svoje potrebi primerno vojsko in če ima Anglija svoje potrebi primerno brodovje, bode Evropa to sploh zmatrала jako važnim faktorjem za vzdržanje miru.

Razne vesti.

* (Železnica iz Londona v Indijo.) V Angliji sprožili so misel, da bi se gradila železnica iz Londona v Indijo. Proga bi šla od Calais proti Gibraltarju poslužujoč se že obstoječih železnic. Iz Gibraltarja bi veliki parobrodni prevažali kar cele železniške osebo in tovarne vlake v Tanger. Iz Tanagera bode šla železnica po severnej Afriki skozi Egipt, doli ob Perziškem zalivu v Kurači, kjer bi se zvezala z indijskimi železnicami. Za ta načrt za nimajo se kapitalisti in inženjerji in se je sedaj izročil v pregled državnemu tajniku za Indijo lordu Crossu.

* (Adjutant Pugačeva.) V Saratovu izhajajoči „Dnevnik“ je priobčil avtentične dokaze, da v Saratovu živi mož, z imenom Samojlov, ki je v tem mestu rojen 1749. leta, je torej 140 let star. Bil je adjutant Pugačeva, udeležil se vzetja Kazani in Simbirskaja in bombardovanja Samare. S Pugačevim so ga prijeli in zaprli. Našteli so mu 180 palic in pregнали za vse življenje v sibirske rudnike. Po 38letnem prebivanju dovolili so mu vrniti se v domovino. Mož je sedaj še duševno in telesno krepak.

— (Zasledeni ponarejalci ustne vode.) Bilo je že omenjeno, da v obče po vsem civilizovanem svetu tako priljubljeno in razširjeno Anatherin ustno vodo zobo-zdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaji zlasti na Ogerskem v velikej meri ponarejajo in kvarijo. Ko je izdelovatelj v Budimpešti osnoval generalno zastopstvo za Ogersko, zmatral je načelnik generalnega zastopstva za dolžnost svojo, nastopiti večje potovanje po Ogerskej, da jedenkrat naredi konec tem sleparijam. Uspeh tega potovanja je bil čudovit. Do sedaj je dal v 9 krajih na 10 mestih kacic 130 steklenic ponarejene Anatherin ustne vode konfiskovati in proti ponarejalcem začeti sodnje korake. To stane sicer precej denarja, toda izdelovatelj hotel je jedenkrat prav korenito potrebiti, ker bi dober glas te že 40 let preskušene vode utegnil trpeti zaradi nespretnih ponarejanj dobičkaželjnih ljudi. Da se ponarejalcem delo oteži in koristi velicemu občinstvu, sklenil je izdelovatelj, steklenice povečati za polovico prejšnje količine. Izdelovatelj rad to žrtvuje z nado, da se bode občinstvo v bodoče bolj varovalo pred pokvarjenimi, ponarejenimi in družimi ničvrednimi in nekoristnimi sredstvi. Cena Anatherinovej ustnej vodi dr. J. G. Poppa je po velikosti steklenice 50 kr. do gld. 1.— in gld. 1.40. Zahtevaj le dr. Poppa-Anatherin ustno vodo, ker te sicer lahko prevarijo. To ustno vodo ima dvorni zobozdravnik dr. J. G. Popp na Dunaji, kjer naj se pismeno naroči, in vse lekarne, droguerije in parfumerije. (617—23)

„LJUBLJANSKI ZVON“
za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Javna zahvala.

Kad nas je tolika nesreča snašla, te nam nemila smrt ugrabila nezaboravnog supruga dotično premilog otca našeg

Ivana Kukuljevića-Sakcinskoga,

blažila su nam preteške naše boli toli mnogobrojna p. n. gospoda i gospodje te različite slavne korporacije koji iz domovine toli iz inostranstva, da ne možemo, premda bi to iskreno željeli, svakomu se onako zahvaliti, kako nas na to srce naše nuka. — Prinuzdeni smo stoga, da javno izjavimo od sve duše naše najtopliju hvalu svakomu, koji je bio tako dobar pa nas se sjetio u pregorkih naših časovih, te nam svoje sočuvstvo toli srdačno i toli obilno izrazio. — Hvala budi svakomu do vieka!

Zagreb, 5. svečana 1889.

Obitelj Kukuljević.

Dijaška kuhinja v Celji.

Za III. društveno šolsko leto 1888/89. so dalje darovali naslednji častiti in prečastiti daritelji:

Janez Pospišil, lekar v Konjicah	5 gld. — kr.
Slavna posojilnica v Soštanj	20 „ — „
Dr. Firbas, c. kr. notar v Brežicah	10 „ — „
Orožen, c. kr. davkarski adjunkt	1 „ — „
Dr. Smirnaul, zdravnik	9 „ — „
Šetine, odvetniški kandidat	2 „ — „
Dr. Papež, vladni koncipijent	1 „ — „
Spirk, c. kr. dav. nadzornik	1 „ — „
Pri banketu „Južno-Štajerske hranilnice“ so nekateri gospodje plačali za kovert 1 gld. 50 kr., treba je bilo pa samo 1 gld. za osobo, ostalo je torej za dijaško kuhinjo 12 „ — „	
Prijatelji mladine v Slovenjem gradci so darovali	50 „ — „

Vsem blagim dariteljem presrečna zahvala v imenu naše mladine in pridnih ubogih dijakov, ter uljudno prosimo še daljnih milodarov.

V Celji, dne 5. avgusta 1889.

Makso Veršec l. r., blagajnik.
Mihael Vošnjak l. r., predsednik.

Tuji ci:

7. avgusta.

Pri **Maličci**: Elesch iz Prage. — Herzog z Dunaja. — Vosau iz Ribnice. — Wultring z Bleda. — Cambosi, Welisch, Stepanek, Volk, Skibar, Aschner z Dunaja. — Jovanović iz Spljeta. — Kurlbuch iz Frankobroda. — Umlauf iz Celovca. — Novak iz Serajeva. — Rosenfeld iz Norimperka.

Pri **Slonu**: Perko iz Ptuja. — Königsberger z Dunaja. — Hambrusch iz Št. Vida. — Fabris iz Trsta. — Veršec, iz Celja. — Baidni, Kern, Homro, Nerdlišek, Michelli, Nabergoj, Mandič, Martelane iz Trsta. — Kolbe iz Trsta.

Pri **Avstrijskem cesarju**: Cirma iz Poljan. — Šifrer iz Gorice. — Stubelj iz Ročinja. — Stubelj iz Smarija. — Čop iz Kamnika. — Kaus iz Smarija.

Pri **Južnem kolodvoru**: Wuake iz Zagreba. — Zajc iz Kostanjevice. — Amon iz Bolzana. — Ird, Regschy z Dunaja. — Rustia iz Trsta. — Oglar iz Kranja.

Umrl so v Ljubljani:

5. avgusta: Alojzij Logar, paznikov sin, 2 leti, sv. Martina cesta št. 20, za plućnico. — Ana Reiser, šivilja, 66 let, Stari trg št. 9, za oslabljenjem.

6. avgusta: Antonija Marjetič, delavčeva hči, 2 mes., Tesarske ulice št. 3, za drisko.

7. avgusta: Apolonija Stabenheimer, mizarjeva vdova, 68 let, Francovo nabrežje št. 13, za plućnim emfizemom. — Marija Anžič, kajzarjeva hči, 5 mes., Illova št. 40, za drisko. — Jožef Rožič, bajtar, 41 let, Kravja dolina št. 11, za jetiko. — Karol Jaklič, agentov sin, 4 mes., Tržaška cesta št. 37, za trebušnim katarom.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
7. avg.	7. zjutraj	734.1 mm.	18.5°C	sl. svz.	megla	5-20 mm.
	2. popol.	733.8 mm.	28.3°C	sl. svz.	obl.	obl.
	9. zvečer	737.0 mm.	22.1°C	sl. zah.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 22.9°, za 3.1° nad normalom.

